

คม·สด·ลึก

ปีที่ 13 ฉบับที่ 4381 วันศุกร์ที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2556 หน้า 22

ฟ้าทะลายโจร สมุนไพรสู้ทุกภัย

ในสภาวะนำท่วมที่หลายจังหวัดกำลังประสบอยู่ในขณะนี้ ก่อให้เกิดความเสียหายมากมาย ไม่ว่าจะเป็นชีวิต หรือทรัพย์สิน และยังเป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดโรคภัยไข้เจ็บ และโรคระบาดต่างๆ อาทิ ไข้หวัด ท้องเสีย โรคน้ำกัดเท้า โรคฉี่หนูหรือโรคเลปโตสไปโรซิส ตาแดง และไข้เลือดออก เป็นต้น “ฟ้าทะลายโจร” จึงเป็นสมุนไพรสารพัดประโยชน์ที่ช่วยในการรักษาหลายโรคจากภาวะอุทกภัย รวมถึงช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ร่างกายได้อีกด้วย

“ฟ้าทะลายโจร” เป็นสมุนไพรเก่าแก่ที่มีการใช้กันมาช้านานนับพันปี ซึ่งโรคที่สามารถใช้ฟ้าทะลายโจรรักษาได้อย่างชะงัดมีหลายโรค เช่น ไข้หวัด ตัวร้อน เจ็บคอ ท้องเสีย สำหรับสรรพคุณในการรักษาและป้องกันหวัดของฟ้าทะลายโจรนั้น ถือว่าโดดเด่นและเป็นที่ยอมรับของทั่วโลก โดยมีรายงานการศึกษาพบว่า สามารถรักษาหวัดได้ดีกว่า Echinacea ซึ่งเป็นสมุนไพรที่นิยมใช้รักษาหวัดในอเมริกาและยุโรป

ส่วนการรักษาอาการอุจจาระร่วง สมุนไพรฟ้าทะลายโจรก็มีประสิทธิภาพดีเช่นกัน โดยมีการศึกษาทางคลินิกแบบ Randomized double-blind study ศึกษาประสิทธิภาพของส่วนเหนือดินของฟ้าทะลายโจรเพื่อรักษาอาการอุจจาระร่วงและบิดจากเชื้อแบคทีเรีย Shigella เปรียบเทียบกับยาปฏิชีวนะ Tetracycline ในผู้ป่วย 106 คน พบว่า ฟ้าทะลายโจรขนาด 2 กรัม ต่อวัน แบ่งให้วันละ 2 ครั้ง (ใช้ติดต่อกัน 2 วัน) หรือวันละ 4 ครั้ง (ใช้ติดต่อกัน 3 วัน) ช่วยลดจำนวนอุจจาระเหลว

และจำนวนน้ำเกลือที่ให้ทดแทนได้ดีเท่ากับกลุ่มควบคุม และกลุ่มที่ได้รับฟ้าทะลายโจรมีจำนวนเชื้อ Shigella ในอุจจาระน้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับยา Tetracycline นอกจากนี้ยังพบว่า การให้ยาทั้ง 2 ชนิด แบบแบ่งให้ 2 ครั้ง เป็นเวลา 2 วัน ให้ผลในการรักษาดีกว่าแบบแบ่งให้ 4 ครั้ง

เป็นเวลา 3 วัน

ฟ้าทะลายโจรเป็นพืชในตระกูล Acanthaceae เช่นเดียวกับเสลดพังพอนและรางจืด ซึ่งมีฤทธิ์ลดการอักเสบ ฟ้าทะลายโจรจึงเป็นสมุนไพรที่สามารถใช้ในการบรรเทาอาการผื่นคันหรือแมลงสัตว์กัดต่อยได้เช่นกัน โดยการใช้ใบของฟ้าทะลายโจรตำพอก หรือแกะแคปซูลฟ้าทะลายโจร ผสมน้ำสะอาดหรือน้ำมันมะกอกเล็กน้อยทาบริเวณที่เป็น

สำหรับยาแคปซูลฟ้าทะลายโจรนั้น มีสรรพคุณ แก้ไข้ แก้ร้อนใน บรรเทาอาการเจ็บคอ แก้ท้องเสีย โดยวิธีการใช้แก้ไข้ แก้ร้อนใน ให้รับประทานครั้งละ 2-4 แคปซูล วันละ 4 ครั้ง หลังอาหารและก่อนนอนและวิธีการใช้บรรเทาอาการเจ็บคอให้รับประทานครั้งละ 4-7 แคปซูล วันละ 4 ครั้ง หลังอาหารและก่อนนอน

การใช้ฟ้าทะลายโจรจะให้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุดในการแก้หวัด คือ หากเริ่มรู้สึกคันเนื้อ ครั่นตัว ทำท่าว่าจะเป็นไข้แล้วรีบรับประทานฟ้าทะลายโจรจะได้ผลดี ถ้าเป็นมานานเกินกว่า 3 วัน แล้วจึงรับประทานจะรู้สึกว่ายามีไม่ค่อยได้ผลหรือได้ผลน้อย และเพื่อให้ได้สรรพคุณที่ต้องการ ควรใช้ผลิตภัณฑ์ฟ้าทะลายโจรที่มีการควบคุมปริมาณสารสำคัญแอนโดรกราโฟไลด์ให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

ข้อควรระวัง ห้ามใช้ในผู้ที่มีอาการแพ้ฟ้าทะลายโจร และพืชในกลุ่ม Acanthaceae เช่น เสลดพังพอน

ทองพันชั่ง พญาวานร (วานง็อก) สตรีมีครรภ์และให้นมบุตรห้ามใช้ ห้ามใช้ฟ้าทะลายโจรสำหรับแก้อาการเจ็บคอเนื่องจากติดเชื้อแบคทีเรีย Streptococcus group A ผู้ที่มีประวัติได้อักเสบเนื่องจากติดเชื้อนี้ ผู้ป่วยที่มีประวัติโรคหัวใจรูห์มาติก ผู้ที่มีอาการเจ็บคอเนื่องจากมีการติดเชื้อแบคทีเรียและมีอาการรุนแรง เช่น คúmหนองในคอ มีไข้สูง หनावลัน

ในตำรายาจีนกล่าวไว้ว่า คนที่กระเพาะ ม้าม เย็นพร่องห้ามกิน ถ้าใช้อาจเกิดอาการหน้ามืด วิงเวียน มึนงท้องอืด ควรหยุดยา แต่ถ้าต้องการใช้ให้ลดปริมาณการใช้ลงหรือกินยาหรือสมุนไพรฤทธิ์ร้อน เช่น ชิงตะไคร้ กระเพราในขณะที่รับประทานฟ้าทะลายโจร หากใช้ยาฟ้าทะลายโจรติดต่อกัน 3 วัน แล้วไม่ดีขึ้นหรือยังไม่หาย หรือมีอาการรุนแรงขึ้นระหว่างใช้ควรหยุดใช้ยาและปรึกษาแพทย์

กย.ดร.สุภากรณ์ ปิติพร
หัวหน้ากลุ่มงานเภสัชกรรม
โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร
โทร. 037-211-289